

miljøpartiet
de grønne

ALTERNATIVT BUDSJETT 2015

STAVANGER

En by for framtiden, nå!

Miljøpartiet De Grønne Stavanger legger her fram sitt forslag til Handlings- og økonomiplan 2015-2018 med årsbudsjett 2015.

UTFORDRINGEN:

Stavanger har etter en broget historie endt opp som oljebyen i Norge. Dette har gitt oss noen tiår med store inntekter, mange utfordringer og et spesielt ansvar.

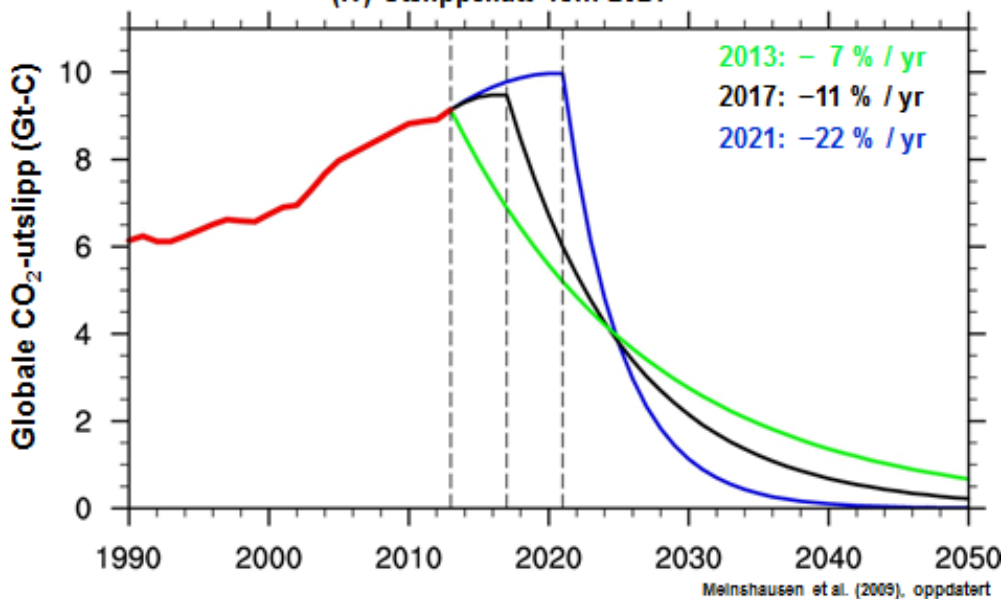
Det er de avgjørelser dagens bystyrepolitikere fatter som vil avgjøre hvordan ettertiden vil se på denne epoken.

Tapping og brenning av fossilt karbon har brakt oss inn i en alvorlig klimakrise. Innholdet av CO₂ i atmosfæren har aldri økt så mye på så kort tid, vi vet nå med temmelig stor sikkerhet at dette bidrar til klimaendringer som kan gjøre store områder på jordkloden ubeboelig i løpet av vårt eget århundre.

Miljøpartiet De Grønne mener at Norge må gjennomføre de reduksjonene i CO₂ utslipp som FN påpeker at er nødvendig. (40% før 2020) Vi må videre ha et tilnærmet karbonfritt samfunn allerede i 2050. Dette for å kunne klare 2 graders målet, som de fleste politiske partiene i Norge mener må holdes. Vi ønsker en omstilling fra en økonomi basert på salg av olje og gass, til bærekraftige næringer med varige arbeidsplasser basert på fornybar energi. Dette innebærer å stanse leteaktiviteten på norsk sokkel. FN, Verdensbanken og Det Internasjonale Energibyrådet har alle påpekt at verden allerede har funnet langt mer fossil energi enn det det er forsvarlig å utvinne.

Togradersmålet: Konsekvenser av å vente (litt) med å kutte utslippene

(iv) Utslippskutt fom 2021

Grafikk fra Helge Drange, Bjerknessenteret

Vi må **håpe på** og vi må **forvente** at verdens politiske ledere klarer å komme fram til en enighet om bindende klimaavtaler. Den dagen det skjer vil Stavanger oppleve en kraftig endret økonomisk situasjon, med reduserte skatteinntekter.

(jfr innlegg om «karbonboblen», Stavanger Bystyre, sak 76/14, 12.05.2014)

Men utviklingen nå i høst med lav oljepris og sterkt fallende aksjekurser i oljeselskapene kan tyde på at karbonboblen også kan bli utløst av de normale markedsmekanismene.

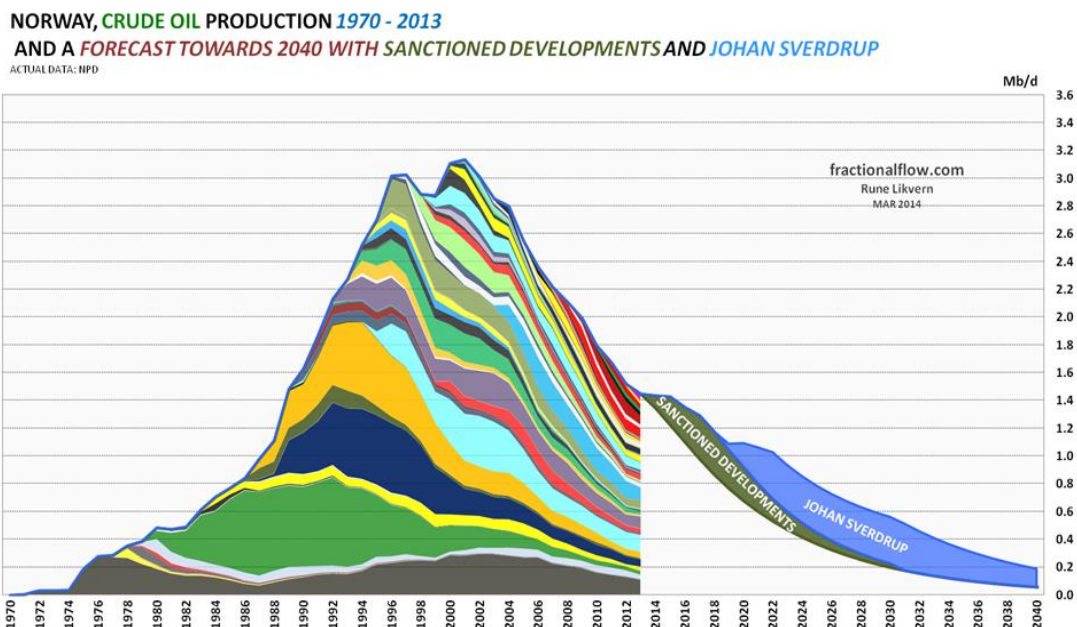
HØY OLJEAVHENGIGHET:

Skatteinntektene har dalt i Stavanger det siste året. I disse dager går til og med vår finansminister ut og advarer om at oljegullalderen for Norge er over. Vi vet ikke sikkert om det vi opplever i 2014 er begynnelsen på den lange nedturen, eller bare en dyp bølgedal. Det er uansett sterkt foruroligende å legge merke til at nesten samtlige partier i bystyret i Stavanger, i motstrid til for eksempel SSB, nærmest tar det for gitt at dette bare er en midlertidig og kort nedtur.

Flertallet i bystyret har nemlig 2 ganger vedtatt sterkt optimistiske prognoser med kraftig **økning** i folkeveksten i Stavanger. Disse prognosene ble utarbeidet av rådmannen, med basis i ønskene i det lokale oljebaserte næringslivet.

Rådmannen antar nå i sitt budsjettforslag, med utgangspunkt i denne vekstprognosen fra bystyret, at skatteinntektene vil øke framover, og legger derfor opp til en **økende** gjeldsgrad og **lengre** nedbetalingstid på ny gjeld og gjeld med flytende rente. Dette kan være en grei løsning for 2015, men det er neppe en løsning på sikt.

Det er urovekkende liten oppmerksomhet i bystyret om den rekordhøye oljesårbarheten vi har endt opp med i Stavanger.

Denne grafen er hentet fra Rune Likverns blogg: <http://fractionalflow.com>

SSB har sett på sysselsettingsutviklingen i olje og gassvirksomheten og finner at vi må forvente en sammenhengende nasjonal nedgang fra 2020 til 2040. I og med at en stor andel av disse arbeidsplassene er i Stavanger må vi forvente en kraftigere nedgang her enn andre steder. Selv om vi kanskje klarer å unngå høy ledighet ved å kickstarte andre næringer kan vi neppe håpe på at nye arbeidsplasser i en startfase kan gi like høye lønninger som det vi ser i oljenæringslivet i dag. Derfor må vi forvente en nedgang i

skatteinntektene. Som nasjon har Norge en buffer i SPU, vår lokale buffer bør være å ha en ekstra lav gjeldsgrad og ekstra kort nedbetalingstid på gjeld.

GENERASJONSRETTFERDIGHET:

Rådmannen skriver i sitt budsjettforslag at behovet for tiltak og tjenester innen eldreomsorgen vil øke markant i årene etter 2020. Når vi samtidig ser at skatteinntektene er såpass usikre er det overraskende at rådmannen foreslår å la gjelden øke.

Rådmannen og flertallspartiene mener altså at det er neste generasjon stavangerinnbyggere, de som er uten de ekstra store oljeskatteinntektene, men i stedet har en høyere andel eldre, som skal betale.

Hvordan kan vi i bystyret sette opp et mer ansvarlig og generasjonsrettferdig budsjett, hvor vi som bor her i dag betaler vår andel? Miljøpartiet De Grønne ønsker at gjelden skal reduseres, ikke økes. Vi foreslår også å korte ned på tilbakebetalingstiden til 20 år, noe som etter hvert vil gi oss en kraftig reduksjon i finanskostnadene (mindre gjeldsrenter).

Miljøpartiet De Grønne har kommet til at økt eiendomsskatt er den mest rettferdige innstramningen vi kan gjennomføre. For å skjerme barnefamilier ønsker vi å unngå økning i prisene i SFO og i kulturskolen, i tillegg vil vi gi mer til eldreomsorg, barnehager og skoler. Vi har også en rekke gode forslag som vil styrke sivilsamfunnet, øke frivilligheten og virke forebyggende både i forhold til helse, kriminalitet, utslipp og framtidige reparasjonskostnader.

Vi har heller ikke denne gang tro på at rådmannens optimistiske skatteanslag vil slå til, men vi velger likevel å legge det til grunn i dette oppsettet. Vi har både i dette budsjettet og i tidligere budsjett lagt opp til å redusere gjelden, dette grepet vil gjøre oss mer motstandsdyktige mot en framtidig inntektsnedgang. Vårt forslag vil gi Stavanger nesten 700 millioner mindre i gjeld i slutten av perioden (2018), sammenlignet med rådmannens forslag.

Eiendomsskatt er selvfølgelig noe vi aller helst vil unngå, det er i utgangspunktet altfor dyrt å bo i denne byen, særlig for nyetablerte. Med disse grepene håper vi at eiendomsskatten kan justeres ned igjen i løpet av få år.

GRØNNE BUDSJETTPRIORITERINGER:

Solidaritet og ansvarlighet

Miljøpartiet De Grønne er et ansvarlig solidaritetsparti. Vår politikk skal i størst mulig grad ivareta behovene til både nålevende og kommende generasjoner. Vi vil styrke og videreutvikle det beste ved den norske velferdsstaten, og rette et spesielt søkelys mot de svakeste gruppene i samfunnet. Vi ønsker også at Stavanger yter mer i forhold til flyktninger og andre vanskeligstilte som kommer til Norge. Samtidig vil vi unngå å sende regningen videre til neste generasjon.

Dette betyr fokus på reduksjon av gjeld, men vi ønsker også å være forsiktige med investeringer som binder oss til framtidige økte driftskonsekvenser.

Frivillighet og lokalmiljø

I tillegg til å styrke og videreutvikle velferdstilbudet i Stavanger vil vi prioritere forebygging og vedlikehold. Vi vil også styrke frivillige initiativ og tiltak i lokalmiljøene. Ved å styrke sivilsamfunnet håper vi at engasjement for medmennesker og lokalsamfunn kan blomstre i Stavanger. Slik kan vi skape mer velferd uten å pådra oss en kostnadsvekst som ikke er bærekraftig.

De Grønne i Stavanger ønsker å starte opp nye tiltak innen områder som urban dyrking, gatetun, skolehager og turprosjekt i skolene. Vi ønsker å gi bydelsutvalgene mer ansvar og mer penger, og i denne sammenheng vil vi starte et demokratiprojekt, et forsøk med direkte valg til et bydelsutvalg. Miljøpartiet De Grønne tror slike tiltak vil gi økt engasjement og en oppblomstring av aktiviteter i bydelene.

Miljø og klima

På miljø og klimaområdet foreslår vi en rekke tiltak for å redusere klimautslipp og gjøre Stavanger til en grønnere by. Også dette handler om generasjonsrettferdighet, hvis vi lukker øynene for utslipp i dag er det neste generasjon som må ta en svært kostbar opprydding.

Vi prioriterer bedre tilrettelegging for transportsykling og gåing. Dette gir bedre helse, noe som igjen gir flere et bedre liv og etter hvert store innsparinger i helsebudsjettene. Det er også viktig for å redusere utslipp og unngå bilkøer.

Selv om Stavanger nå går inn i det siste året i en 5 årig sykkelsatsingsperiode er det mye som er ugjort, det mangler skilting, oppmerking og vedlikehold, sykkelrutene oppleves heller ikke som sammenhengende. Vi vil derfor forsterke innsatsen i det siste satsingsåret, men ser det også nødvendig å fortsette satsingen ved å gi et høyt årlig beløp framover til flere tiltak. Vi øker også kraftig midlene til vedlikehold av sykkelveiene.

Dette er nødvendig for å nå våre mål om en kraftig økt sykkelandel. Stavanger har korte avstander og et mildt klima, vi bør kunne nå igjen de beste byene i Europa når det gjelder sykling. En del av satsingen er at Stavanger skal kreve at NSB legger bedre til rette for å kombinere sykkel og tog og gjør det gratis å ta med sykler på togene. Vi setter av penger slik at kommunen kan refundere NSB for tapte sykkelbilletter.

Budsjettet inneholder også forslag om å kartlegge mulighetene for grønne tak og urban dyrking. Dette prosjektet skal også samarbeide med skolene om å etablere nye skolehager i bydelene.

Vi legger opp til at kommunen gradvis bytter ut hele den kommunale bilparken med elektriske biler, dette vil gi store miljøgevinster, men også betydelig innsparing til drivstoff og andre driftskostnader. Stavanger har alle forutsetninger til å gå i front på dette området, de kommunale bilene kjører sjelden utenfor bygrensene, dermed er det korte kjørelengder det er snakk om. Vi vil gi Stavanger Parkering en rekke nye oppgaver knyttet til sykling, som for eksempel å ta vare på herreløse sykler. Vi ønsker også at Stavanger Parkering skal ha ansvaret for å håndheve forbudet mot tomgangskjøring og drifte det nye oblatsystemet i piggdekkavgiften.

Vi vil nemlig innføre piggdekkavgift etter samme mønster som Oslo og Bergen, det er ingen saklig begrunnelse for at dobbelt så mange skal kjøre med piggdekk her i Stavanger sammenlignet med Oslo og Bergen. Piggdekkavgift vil gi gebyrinntekter fra de

som ønsker å fortsette med piggdekk, det vil også gi store helsemessige gevinster og betydelige innsparinger i vegvedlikehold.

Næringspolitikk

De viktigste rammene for næringspolitikk legges av Stortinget. Miljøpartiet De Grønne har i sitt forslag til statsbudsjett

<https://www.mdg.no/budsjett>

satt av 10 milliarder til grønn omstilling og grundervirksomhet. Vi vil gi Norge og Stavanger nye bein å stå på. Her i Stavanger er vårt viktigste tiltak å avslutte bidraget til næringsutviklingsselskapet Greater Stavanger, ettersom de med sitt ensidige oljefokus bidrar til å øke byens oljesårbarhet. Vi vil i stedet bruke disse pengene til et nytt kontor for næringsomstilling. Det er svært viktig at vi raskt klarer å øke tallet på den type arbeidsplasser vi kan leve av framover, arbeidsplasser i bærekraftige næringer basert på fornybar energi.

I Tyskland har satsing på lokal solenergi gitt flere hundretusen arbeidsplasser, vi ønsker å gi dette viktige markedet starthjelp med en kommunal støtteordning på samme måte som den de har innført i Oslo. Også flere av de andre tiltakene i dette budsjettforslaget vil ha positiv innvirkning på det bærekraftige næringslivet. (penger til vedlikehold, økologisk dyrkning, sykling, elektrisk transport etc)

De konkrete tallene

Vi har denne gang tatt i bruk det regnearket rådmannen foreslår at vi bruker.

Driftsbudsjettet har grønne rammer, investeringsbudsjettet blå.

De enkelte poster i drifts og investeringsbudsjettet blir forklart i høyre kolonne.

Vi vil understreke at dette budsjettet også må sees i sammenheng med MDG sitt forslag til statsbudsjett og våre programmer for Stavanger og Rogaland.

For eksempel vil programpunktet om gratis kollektivtilbud (fylket) ha stor betydning for Stavanger, og massiv satsing på offshore vindkraft (statsbudsjettet) vil ha stor betydning for næringsutviklingen i byen vår.

Vi setter ikke av penger til et øremerket klimafond denne gang, vi prioriterer i stedet redusert gjeld, dette gir på samme måte som klimafond en bedre framtidig evne til å takle kostbare klimaendringer.

Vi setter likevel av mer enn 50 millioner i det kommunale disposisjonsfondet i perioden. Dette er for at kommunalutvalgene og formannskapet skal muligheten til å fatte ekstraordinære nødvendige beslutninger i løpet av perioden. Normalt skal disse ikke brukes.

Endringer i rådmannens forslag til driftsbudsjett

Økning i utgiftene eller reduserte inntekter legges inn med positiv fortegn.

Økning i inntektene eller reduserte utgifter legges inn med negativt fortegn.

	DRIFTSBUDSJETT - ENDRINGER	2015	2016	2017	2018	Kommentarer
	<i>Endringer per tjenesteområde:</i>					
	Barnehage					
96	Barnepark, familiebarnehage, åpne bh.	3 000	3 000	3 000	3 000	Reversere kutt
97	adm, ressurs, kjøkkenassistenter	4 500	6 000	6 000	6 000	Styrke adm.ressurs og kjøkkenass.
	Styrke drift, kompensere "mersykefravær" i barnehagene	3 000	3 000	3 000	3 000	Barnehager har høyere sykefravær enn resten av kommunen, de trenger et "vikarbudsjett" for å håndtere dette. Sykdom gir en ekstrabelastning på de som er igjen, altså en dominoeffekt.
98	SBF	100	100	100	100	Tilbakeføre kutt
	Sum barnehage	10 600	12 100	12 100	12 100	
	Skole					
110	Ikke økte priser i SFO	10 400	15 100	15 100	15 100	Reverse økning
112	Den kulturelle skolesekken/busspenger	1 200	1 200	1 200	1 200	Tilbakeføre kutt
113	Reversert rammekutt skole	42 750	42 750	42 750	42 750	Tilbakeføre kutt
121	PPT/Lenden Skole	3 000	3 000	3 000	3 000	Tilbakeføre kutt
116	Grønt flag, ikke kutte	600	1 400	1 400	1 400	Opprettholde ordningen som fungerer svært bra
115	Kurs, kompetanseutv., reisestipend etc. lærere	2 000	2 000	2 000	2 000	Tilbakeføre kutt
	Økologisk frukt og grønt i skolene	2 000	2 000	2 000	2 000	Starte prosjekt med gratis lokal økologisk frukt/grønt
	Ute- og turprosjekt i skolene	700	700	700	700	Dekke ekstrakostnader for skoler som setter i gang pedagogiske prosjekt utendørs i nærområdet.
	Gjenopprette leirskoletilbud	3 400	3 400	3 400	3 400	Leirskoleopphold har en viktig pedagogisk og utviklingsmessig funksjon
	Styrke skolehelsetjenesten	600	600	600	600	Vi ønsker å styrke skolehelsetjenesten og særlig det forebyggende arbeidet
118	Kommunalt Foreldreutvalg	250	250	250	250	Tilbakeføre kutt
114	Spesialundervisning og minoritetsspråklig	2 000	2 000	2 000	2 000	Tilbakeføre kutt
	Sum skole	68 900	74 400	74 400	74 400	
	Barn og unge					
134	Uteseksjonen, SLT	1 000	1 000	1 000	1 000	Tilbakeføre kutt
135	Fritidsklubb, bydelshus	1 000	1 000	1 000	1 000	Tilbakeføre kutt
	Økt støtte til kor, korps og idrettslag.	2 000	2 000	2 000	2 000	Utdeles av bydelsutvalgene.
128	Ingen økning i kontingent kulturskole	450	450	450	450	Reversere økning i egenbetaling
	Sum barn og unge	4 450	4 450	4 450	4 450	

Levekår						
168	Drift Vålandstunet	10 000	21 000			Utsette avvikling.
164	Drift Mosheim	13 000	26 000			Utsette avvikling
163	Trygghetsavdeling Våland	1 800	2 700			Opprettholde inntil flytting til Lervig
166	Avlastingsboliger	4 500	7 500	7 500	7 500	Tilbakeføre kutt for å hindre reduksjon i antall plasser
	Økt driftsramme levekår/forebygging/bedre mat	3 800	3 800	3 800	3 800	Bedre mat (høyere kostøre) bedre oppfølging
	Sum levekår	33 100	61 000	11 300	11 300	
Samfunnsmedisin						
179	Ikke redusert aktivitet i fysio/ergoterapi	1 400	1 400	1 400	1 400	tilbakeføre kutt
	Snøhvit, etter model fra Rødhetta i Oslo (avlasting for aleneforeldre)	500	500	500	500	Rødhetta-prosjektet i Oslo er meget vellykket, støtte det nystartede tilsvarende tilbudet i Stavanger.
	Urban økologisk dyrkning og skolehager	1 000	1 000	1 000	1 000	Driftsmidler til prosjekt omtalt i investeringsbudsjett
	Lavterskel arbeidstilbud for tiggere	800	800	800	800	Som foreslått av MDG i KMU og av SV i FSK, kan organiseres av Kirkens Bymisjon etter modell av Jobb1.
	Sum samfunnsmedisin	3 700	3 700	3 700	3 700	
Kultur og byutvikling						
	Økt tilskudd Folken	245	245	245	245	Styrke Folken som en kulturarena
	Støtte til SLF Rogaland, de har søkt kommunen om 50.000	50	50	50	50	SLF gjør en viktig ubetalt jobb med høringsuttalelser etc.
	Sum kultur og byutvikling	295	295	295	295	
Bymiljø og utbygging						
226	Beach Volley, fjerne støtte	-2 500	-2 500			
241	Vedlikehold, økt	12 000	12 000	12 000	12 000	Økt vedlikehold på eiendommene, tar vare på verdiene og sparer framtidige kostnader
51	Utstillingshall, drift	-400	-400	-400	-400	Selge hallen og unngå driftskostnader
234	Driftstilskudd, idrettslag	900	900	900	900	Tilbakeføre kutt
	Redusert tilskudd Gladmatfestivalen	-310	-310	-310	-310	
	Stopp Sykkeltverier i Stavanger (SSS)	200	200			Eget prosjekt over 2 år i samarbeid med politiet for å stoppe det store antallet sykkeltverier. Tyveriene fører til at studenter og annen ungdom gir opp sykling.
	Overgang til elektriske biler, disse har reduserte utgifter til drivstoff, service og bomplasseringer	-3 000	-6 000	-6 000	-6 000	Elbiler har lavere driftskostnader enn fossilbiler.
105	Redusert vedlikeholdsbehov bilveier på grunn av redusert andel med piggdekk (jfr piggdekkgebyr)	-5 000	-10 000	-10 000	-10 000	Biler med piggdekk sliter vekk opptil 20gr asfalt pr kilometer, dette er opptil 100 ganger mer enn vanlige dekk
	Økt vedlikehold av sykkeltraseer	3 000	3 000	3 000	3 000	Asfaltering, snøbrøyting, strøing, soping og annet ettersyn.

Refundere NSB for gratis sykkel på Jærbanen	500	500			Kreve at NSB legger til rette for å ta med sykkel gratis på Jærbanen, og tilby kompensasjon for tapte sykkelbilletter.
Øke kompetansen og kartlegge mulighet for grønne tak	300	300			Øke kompetansen i Rådmannens team slik at vi unngår alle misforståelsene som preger dette saksfeltet i dag. Grønne tak vil på sikt SPARE kommunen for store
Sum bymiljø og utbygging	5 690	-2 310	-810	-810	
Rådmann, stab og støttefunksjoner					
demokratiprojekt, direktevalgt bydelsstyre m større ansvar	600	600	600	600	Gjennomføre forsøk med direkte valg av et bydelsutvalg og flytte ansvar til dette utvalget.
Folkevalgte, honorar og reisekostnader	-5 000	-10 000	-10 000	-10 000	Redusere flyreiser, ta i bruk videokonferanser.
Sum rådmann, stab, støttefunksjoner	-4 400	-9 400	-9 400	-9 400	
Felles inntekter og utgifter (bl.a. renter og					
<i>Renter, endret låneopptak (beregnes av</i>	<i>-2 514</i>	<i>-8 456</i>	<i>-13 622</i>	<i>-20 303</i>	
<i>Endring avdragsbetalinger (beregnes av</i>	<i>-5 847</i>	<i>-17 908</i>	<i>-26 889</i>	<i>-37 537</i>	
<i>Endringer i sentrale inntekter:</i>					
Skatt og rammetilskudd					
Eiendomsskatt, 4 promille i 2015, 5 promille i 2016	-135 000	-215 000	-215 000	-215 000	Eiendomsskatt er den mest rettferdige av de skattemulighetene kommunen disponerer
Greater Stavanger, avslutte bidraget fra Stavanger.	-7 900	-7 900	-7 900	-7 900	Greater Stavanger har bommaet grovt ved å foreslå boreteknologi som nytt satsingsområde, de har dessuten gjentatte ganger demonstrert at de ikke forstår enkle begrep som "bærekraft"
Opprette nytt kontor for næringsomstilling	7 900	7 900	7 900	7 900	Bidra til oppstart av framtidens bærekraftige næringer som vi skal leve av.
Piggdekkavgift, innføre avgift som Oslo og Bergen	-10000	-15000	-15000	-15000	En ordning med oblater, håndheves av Stavanger Parkering. Dette vil gi bedre luftkvalitet og kraftig reduserte vedlikeholdskostnader.
<i>Endringer i sentrale kostnader:</i>					
Leieinntekter ONS	-2 000	-6 000	-2 000	-6 000	Kreve leie av ONS, og ONS Norway
Disposisjonsfond (bruk = minus, avsetning = pluss-tall)	7 000	17 000	17 000	15 000	Legg merke til at fondet bygges opp i perioden
Overføring fra drift til investering (legges inn av bruker)	26 026	101 129	159 476	182 804	Overført til investering for å redusere gjeld.
Sum felles inntekter og utgifter (bl.a. renter og avdrag)	-122 335	-144 235	-96 035	-96 035	
SUM DRIFTSBALANSE: skal være lik 0	0	0	0	0	

Budsjettforslag fra:

Miljøpartiet De Grønne Stavanger

Dateret:

12.12.14

Endringer i rådmannens forslag til investeringsbudsjett

NB Vi endrer nedbetalingen av nye lån til 20 år.

Økning i utgiftene eller reduserte inntekter (eller låneopptak) legges inn med positiv fortegn.

Økning i inntektene (eller låneopptak) eller reduserte utgifter legges inn med negativt fortegn.

	INVESTERINGSBUDSJETT - ENDRINGER	2015	2016	2017	2018	Kommentarer
	Diverse bygg og anlegg					
12	Boliger til flyktninger og vanskeligstilte, bygg og kjøp	10 000	10 000	5 000		Stavanger har redusert tallet på boliger til vanskeligstilte, vi styrker denne posten for å redusere ventelister og kunne ta imot FLERE flyktninger
	Sum Diverse bygg og anlegg	10 000	10 000	5 000	0	
	Skolebygg					
	Vi følger rådmannens forslag til framdrift mht bygging av nye skoler.					
	Sum Skolebygg	0	0	0	0	
	Barnehagebygg					
	Vi følger Rådmannens forslag til framdrift bygging mht nye barnehager					
	Sum Barnehagebygg	0	0	0	0	
	Sykehjem, bofellesskap og dagtilbud					
58	Bofellesskap private	2 000				Selveide boliger for personer med utviklingshemming. Prosjekteringsmidler.
	Sum Sykehjem, bofellesskap og dagtilbud	2 000	0	0	0	
	Park-/ idrettsbygg					
69	Folkebadet	-2 000	-3 400			Vi avslutter den foreløpig mislykkete og dyre OPS satsingen,
ny	Brodd,	6 000	10 000			Penger til nytt garderobeanlegg Brodd, tippemidler etc kommer i tillegg
	Sum Park-/ idrettsbygg	4 000	6 600	0	0	
	Utbyggingsområder					
77	Stav. Forum, områdeutvikling	-17 500	-14 000			Gjenstående investeringer utsettes til etter perioden og etter at salg av Expo er gjennomført
	Støtte til private solenergi prosjekt, som i Oslo	100	200	250	250	Dette nye markedet trenger å skyves i gang, for å komme over kritisk grense mht kompetanse. På sikt vil dette gi arbeidsplasser, jfr Tyskland.
	Sum Utbyggingsområder	-17 400	-13 800	250	250	
	Selvkostområder - Vann, avløp, renovasjon					
87	Vålandsbassenget, mer realistisk framdrift, posten er delt mellom Vann og Avløp		3	4	2	Vi tror ikke det er realistisk å komme i gang med dette kompliserte prosjektet i 2015. NB- lovligheten må også kontrolleres
95	Vålandsbassenget, mer realistisk framdrift		3	4	2	se over
87	fra Rådmannen, utsettes	-3	-4	-2		se over
95	fra Rådmannen, utsettes	-3	-4	-2		se over
	Sum Selvkostområder - Vann, avløp, renovasjon	-6	-2	4	4	
	Park og vei					
106	Flaskehalsutbedring	-12 000				Kun de tiltak som bedrer fremkommelighet for kollektiv skal gjennomføres, resten av pengene tilbakeføres. (jfr SVV)
111	Sykkelveinett og sykkelparkering		7 500	7 500	7 500	Sykkelsatsingen må videreføres med årlige midler etter at strategiperioden utløper
112	Sykkelstrategi (vedtatt av bystyret å gjelde for 2011-2015)	18 200	-18 200			Bystyrets vedtak om sykkelstrategi fram til og med 2015 må respekteres.
115	Miljø og gatetun	1 500	1 500	1 500	1 500	Vi ønsker å realisere de planlagte gatetun raskere og øker derfor midlene.

Bytte ut alle kommunens biler til elektriske i løpet av 3 år, de fleste dekkes av etatene, merkostnad tas her	4 000	4 000	4 000		Stavanger har korte avstander og perfekte forhold for elektriske nullutslippsbiler, det er INGEN grunn til at vår kommune skal være en sinke på dette området.
Ladeplasser i bydelene	600	600	600	600	Tilbud særlig til de som bor i rekkehus/blokk uten mulighet til å lade ved egen bolig.
Prosjektere miljøkultvert ved boligområde Saxemarka og Schankeholten	500				Prosjektere lokk over motorveien sør for ryfaståpningen.
Støytiltak Saxemarka og andre områder med rød/lilla sone på støykart	1 000	1 000	1 000		Vegstøy er et alvorlig helseproblem som tar liv.
Økologisk dyrkning og skolehager	500	500			Ekstra investeringsmidler til skoler som ønsker å starte skolehageprosjekt, samt Urban-dyrkning tiltak.
Utrede "shared street" konseptet for en del av gatene på Storhaug og Våland	200	200			Dette er en moderne form for gateromsutnyttelse som Rambøll utreder for flere danske byer
Sum Park og vei	14 500	-2 900	14 600	9 600	
Felles					
Vi følger rådmannens forslag					
Sum Felles	0	0	0	0	
Kirkelig Fellesråd					
Vi følger rådmanens forslag					
Sum Kirkelig Fellesråd	0	0	0	0	
Sum endringer i investeringer	13 094	-102	19 854	9 854	
Finansiering av investeringer					
Tilskuddsendringer:					
Salg av investeringer - endringer:					
149 Salg av 2.etage utenriksterminal (beholde Norges Bank)	-20 000				Viktig å beholde Norges Bank med sin unike arkitektur og helt spesielle plassering.
Utbytte fra Forus Næringspark, SF Kine og Stav P	-34 000	-40 000	-40 000	-40 000	Her følger vi flertallet i Sandnes mht Forus Eiendom, i tillegg ønsker vi et mindre årlig utbytte fra de andre selskapene.
Salg av Forum Expo	-50 000	-100 000			Denne hallen er bygd etter Stav. Forum sine ønsker og kan nå selges til dem.
Fond (Bruk = minus, avsetning = pluss-tall)					
Låneopptak endring (Økn.=minus, redusert = pluss)	116 932	241 231	179 622	212 950	Mindre låneopptak enn rådmannens forslag
Overføring fra drift (beregnes av modellen)	-26 026	-101 129	-159 476	-182 804	
Sum finansiering av investeringer	-13 094	102	-19 854	-9 854	
Budsjettbalanse skal være lik 0	0	0	0	0	